

„Illy hatalmas indító ok után lehetlen nem-et mondani. — Ha örülni nem volnék kéntelen, boszongokdám, hogy neked ismét mint mindig, igazad volt, midőn könnyen hivóséggel vádoltál. — Barátom! beh sokat köszönök neked!”

„Holnap ebédre hívott a' tanácsnok ur minket.”

Lajos e' hirre nyakába ugrott, és csókolta a' gyógyászt. — Aludni nem tudott, 's más nap egész délig öltözött.

Ekkor olly jó, olly elégedett színben volt Lajos, hogy tegnap-i lázának okát méltán sejtette Eliz. — Ez angyal olly szépen nézett Lajosra, midőn megtudá, hogy a' színházi hölgyek hugai voltak, hogy a' gyógyász a' betegség okát 's orvoslás módját könnyen eltalálta. — A' jó gyógyász nehogy tudománya is veszélyeztessék, az öregek után nézett, 's magában ismételteté: szánakozásra méltó, ki soha nem szeretett!”

### ELETTÖRTÉNET.

#### *Asszonyi remek írók csarnoka.*

(Vége).

#### 3.

A' jelenkorbul. *Pichler Karolina*,

született Greiner, asszonyság (Horn Uffo után.)

Elholtakról biographiákat szoktunk írni, mellyek az életl viszonyoknak azon pontos leírása, száz meg száz kisebb események 's anekdoták hű felszámllása, azon nélkülözhetlen ecset-vonások, mellyekkel az eredeti képnek mássát kiegészítjük, és így az utó-világnak ítélő szemei elébe állítjuk. Másképp' van ez az élő jelességek körül. Itt nem annyira a' személyes, mint írói character hű rajzolása az, melly az eredetit valóságában minden szép lelki tulajdonával, írói mély tehetségével és hatásával velünk megismerteti. Jelenkorunk egyik illy nevezetessége a' nevezett P. asszonyság. — Ki ne ismerné a' romantika, kivált a' történeti romantika ezen írói hősnéjét? Legalább előttünk Magyarok előtt nem szabadna annak ismeretlennek lenni, kinek művészi keze a' magyar vitézséget, szilárdságot, erénységet olly híven másolni tudá; ki előidőnk hőseit olly fényben állítá a' német olvasó közönség elébe; ki hazai történeteink szekrényét feltára honosai előtt, hogy így szomszédjaik nemzeti erényeiket méltányolni, és becsülni tudják. Azért reménylem, kivált szép olvasónéink előtt, kiknek ezen asszonyi remek írók csarnokával hódolatunkat tenni kívántuk, nem végzendünk kellemetlen munkát ha a' hires roman-íróné tudományi karakteristikáját, egy hirsebb német író, Horn Uffo, után, közlendjük. Ez ekképp' ír róla:

P. asszonyság, mint Ceres képmássa, tűnik-fel előttem. Haja koszorúzva érett sárga kalászokkal, baljában a' bokros kévét, írói termékenysége jelképeül, jobb-jában az ítélő tehetség éles sarlóját tartva, melljében a' szűzen 's tisztán lobogó láng. Midőn először láttam, még inkább feltűnt ezen hasonlításom valósága, mellyet a' legcsekélyebb vonásokban is olly igazolva láttam.

Örültem, hogy őt annyira felfogtam. Mindenben, mit P. assz. irt, fellelhető a' tökéletes érettség. Itt minden elkészült, tiszta, leülepedett; semmit sem találhaték, mi még forrongásban vagy keletkezésben volt volna. Ámbár éppen ezen érettség talán itt ott a' festmény színeit halványítja, de még is inkább tetszik nekem e' halvány pirosság, mint ama lármás zöld, melylyel néha asszonyi írók érzelmi visszatükrözőtőknek fagyos havát pázsította mázolás színeiretnek. P-nél minden valóság; 's meg vagyok győződve, hogy minden irata szíve mélyéből eredt, még Agathoklesze is.

Első munkája, mellyel mint roman-íróné fellépett „Leonora“ volt, ámbár már az előtt írta „Olivier“-jét: de ezek csak első szárny-csattogtatásai valának a' serdülő írói tehetségnek: azonban a' szárnyak hatalmas suhogásából gyaníthatni lehet a' magasra emelkedését; első reptét még is „Agathoklesz“-ével kezdé. E' munkája előtt 's utána is több apró elbeszélést szerze, mellyek között, mint írói talentuma kecsesebb gyöngyei „a' barna Fritz“ — mellyet Aussenberg szinpadra is hozott, — 's a' „huszár tiszt“ 's többek említendők. Ezt követé egy nagyszerű román „a' hohenbergi grófok“ első történeti románja; melly írásnemében ő korának minden íróját messze maga után hagyá. Csak hamar egymásután világba boesájtá: „Bécs ostromát“ characteristikára 's alkatra nézve legjelesebb románját — „a' Svédok Prága alatt“ 's „Buda visszavételét.“ Ezekben átálján a' férfias erő 's állhatatosság tűnik-fel; de ama bájló gyengédség, ama szelid hangok, mellyek az ostrom viharain, a' vad janiésár muzsika csörtetésein is keresztül lengnek, elárulják az íróné érzékeny asszonyi szívét. — „A' „harez - kedvelő Fridrik“-ben az elbeszélés egy más nemébe tér által; fel megy ő itt az évek hosszú során a' Babenbergekké koráig. Mesterileg rajzolja itt a' vitéz Magyarokat, milly sovárgó pillanatokkal tekintgetnek a' Dunán-át Bécs fejejlő tornyaira. Mesterileg rajzolja a' bajnok herezeget, mint enyelg a' szerelem karjaiban, mint harezol elszántan, mint esik-el, mint nő-fel e' szerencsétlen magbul a' véráztatta vetés, 's mint aratattik-le a' bosszulás sarlójátul. — Történeti elbeszélési sorát „Guttenberg Erzsébet“-tel rekeszté-be, és P. utolsó munkálatiban „elszórt lapjai írószékrenyemnek“ czim alatt élete elmúlt korát idézé-fel olvasói előtt.

A' költés mezején sem vala ő járatlan. Költeményei bár nem számosak, még is némelylek, mint p. o. „Hohenfurth alapítása“ nagyon kedvelték. Dramái között első helyet érdemel „II-ik Ferdinand“ mind nyelvre, mind személyesítésre, mind a' jelenetek helyes elrendezésére nézve; mi által nagyon bebizonyítja, hogy itt is a' férfias erőt az asszonyi hévvel éppen olly aránylag tudá vegyíteni, mint elbeszéléseiben. De nem igen látszik kedvelni a' dramát; mert ebben keveset irt: azért ismét egy más fény-oldalát kell említnünk sok oldalú elmetehetségének. — P. t. i. majd minden europai nyelvet ért; ismeri legtöbb nemzetnek literaturáját; de még a' keresztény kor előtti poros classicusokat is. Byron „Corsar“-ját utánozhatlanul mesterileg fordítá. Valójában különös dolog P. és Lord Byron, egy angyal mephisto nyakán csüggve, mint dicsőült általa e' daemoni költő, az éjnek fia, ez óriási sarjadéka a' száműzött agyagnak.

'S most még egy könyve van hátra, a' „Hohenbergi grófok“ 's „Bécs ostroma“ közé helyezendő, egy kies völgy büszkén tornyozó sziklák között „a' női méltóság“ (Frauenwürde). E' munka őt, mint tökéletes költőné, helyegzi. Itt szabadon mutatkozik az asszonyi magas erény classici alakban. Nem jár itt karöltve a' vaspánczélos lovaggal; nem tiporja itt le a' tomboló

mén a' liget virágait. Egy örök béke terjeng-el a' viruló völgyön, 's a' jöteköny esendességu házi élet uralkodik itt. Pichler Karolina Ausztriának becses tulajdona, egy művészi kincs, melly tulajdonosa nevére is méltán ragyogtatja-át dicső sugarait.

## HAZAI HIRLELŐ.

Hosszú élet példája. Maglódon, t. n. Pest megyei helységben, folyó hó 10-kén halt-meg bizonyos özvegy Bántó Éva, uj magyarnő, élete 115-ik évében. A' boldogult 20-dik évében lön neje katonáskodó férjének, kívül 70 évet töltvén-el, annak halála után még 25 évet élt özvegységben. Hosszú életének napjaiban semmi nemű betegséget nem érzett; 's elszenderülése is, miután az eeseri lelkész által, 's haldoklók szentségében részesítettett, öregségi elgyengülés következménye volt. Hült tetemeit negyed izigleni és számra 19 unokája 's tömérdek népség kísérte, unokáinak gyász zenéje mellett, minden tisztelet-megadás és többszöri harangoztatás után ugyancsak folyó hó 12-kén a' maglódi köz temetőbe.

## KÜLÖNFÉLE.

London és Paris. — Egy angol lap következő párhuzamot vont London és Paris közt. — Parishoz közelíteni fölbresztőbb mint Londonhoz; mert London a' foglalkodás városa, — Paris a' gyönyöröké; London az ész rakpiacza, — Paris az esztelenségeké; London ott tenyésző épületfákkal tele erdő, — Paris buja virágokkal tarkálló kert; London hatalmas thrón, mellynek lépcsőiről a' világ minden részére törvények terjednek-ki, — Paris a' kellemek temploma, mellynek arany sugárai világ-művelők; London a' komoly, szigorú Pallas városa, — Paris a' szinpompázó Irisé. Egy szóval: London a' férfi-világ fővárosa; — Paris a' némbereké.

Nevezetes hely. Tudva van, hogy Romában sz. Péter temploma azon helyen épült, hol hajdan Nero circusa állott, mellyben e' vérszopó fejdelem több ezer keresztény rabot a' legkikeresettebb kinok közt végeztetett-ki. A' capitolium lábánál vérzett-el sz. Péter is, 's most azon földön, melly annyi vértanúnak vérért itta, oltárok emelkednek A' sz. Péter-tér már hajdani időben köztisztelet tárgya volt annyira, hogy midőn V-dik Pius pápa a' lengyel követtel e' téren keresztül ment, 's ez őt némelly erekleveért, hazájába küldendőért, kérte volna, Pius lehajolt, földet markolt-fel, és zsebkendőjébe kötven e' szavak közt nyujtá a' követnek: „vegye ön, ennél becsesbet nem adhatok!”

Mulattató. — Egy szobaleány engedelmet nyervén asszonyágátul a' közel fekvő városba tánczmulatságra mehetni, ott elragadtatva a' táncz gyönyörűségétől csak későn vette észre, hogy az óra éjféltől jár, 's az idő sem a' legkellemetesebb. Hogy tehát gyalog ne kellesse haza menni, illy furesaságra vetemedett. A' legközelebb levő bábameszterhez bekoczogot, és azt nyakrafőre lebetegedett asszonyához hívja; ez befogat, és kocsi a' szobaleánynyal a' faluba kihajtat; itt, hol több közbirtokos is lakott, a' leány egy uri ház előtt megállítja, és azon ürügy alatt, hogy hátul az ajtón bemenvén a' kaput kinyitattja, a' ház mellett eltűnik.